

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Základní škola Habartov, Karla Čapka 119, okres Sokolov

Autor:	Dagmar Pospíšilová
Téma sady:	Český jazyk pro 5. ročník - literatura
Název výstupu:	VY_32_INOVACE_ČJ5-L_20_KOUZLA A ČÁRY
Datum vytvoření:	2. 12. 2012
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.4.00/21.3536

ANOTACE

Cílová skupina:	žáci 5. ročníku.
Forma:	pracovní listy.
Pomůcky:	počítače pro žáky, přístup k internetu.
Metodický pokyn:	žáci vypracují zadané úkoly na PC.

Přečti text.

Starodávné čarování milému

Ukázka první:

Hledím já, hledím tam na ty křížné cesty, nic já tam nevidím, jen jedny, dvoje, troje mravušky: jedny bílé, druhé červené, třetí černé. Co vy tu děláte? „My se štípeme, my se kmáše, my se trháme.“ A já, Hana, vás prosím, neboť smutná musím: vy se neštípejte, nekmásejte, netrhejte, ale vy jděte na mého vyvoleného: vy bílé do jeho bílého čela, vy červené do jeho červené krvi a vy černé do jeho černých očí. Vy ho štípejte, kmásejte, trhejte, aby neměl jediné chvílečky, hodinečky, minutečky, ani v městě, ani v cestě, ani v šenku, ani venku, aby mu nebyl otec otcem, ani máti mateří, ani bratr bratrem, ani kamarád kamarádem, dokud on k nám nedoběhne, našich dveří neotevře, za naším stolem nesedí, mě za ruku nedrží, mně darů nedaruje a mě za pravou manželku nebere, abych já mu byla nadevšecky v zlatě, stříbře ostříbřená, z jeho mysli a z jeho chuti nikde na světě nevyšla, aby on pospíchal za mými šatami, za mými patami, za mou červenou krví. za mou bílou podobou, za mým červeným pásem a za mým andělským hlasem!

Ukázka druhá:

Svítej, svítej, moje milé, přemilé svítáníčko a ranní rosičko, ty nepadej, a jasné slunečko, ty nevycházej a neosvěcuj na hory, na doly, na křížové cesty, ale ty padej a sedej na mého vyvoleného, který je mi od Boha souzený, aby byl do mého srdce zaštěpený. Ty, jasné slunečko, ty na něho svítíš, ty ho vidíš, tak mu rozněť a rozhřej jeho srdce, aby on nemohl ani jísti, ani pít, ani spát, ani veselý býti, jenom na mě mysliti, ke mně běžeti, aby mu nebyla hodina hodinou, rodina rodinou, sestra sestrou, bratr bratrem, matka matkou, otec otcem, aby mu nebylo nic milé jenom ta jeho prisouzená, aby mu byla nejmilejší nade všechny jinší, nade všechny panny, nade všechny vdovy, nade všechny ženy, nade všechny královny, nade všechny císařovny, nad drahé kamení, nad tekoucí med a nad ten diamant. Jak je za horami, ať se přerube, jak je za vodami, ať se převezme, jak je za železnými mřížemi ať je rozláme, ať nemešká, neprodlévá a ke mně přiběhne!

Podtrhni v textu slova, kterým nerozumíš.

Odpověz na otázky.

Proč je podle tvého názoru v textu tolik neznámých slov?

...

K čemu asi sloužilo takovéto zaklínadlo?

...

Kdo využíval zaklínadel?

...

Myslíš si, že někdo používá zaklínadla i v dnešní době? Kdo?

...

Znáš nějaké zaklínadlo? Pokud ne, pokus se nějaké vymyslet.

...

Při jaké příležitosti bys své zaklínadlo použil(a)?

...

Přečti báseň.

Čarovné byliny

O svatém Janě každý kvítek volá:
„Utrhni mě!”

Čekanko u cesty,
trhám tě pro štěstí,
abys mi milého popřála,
kteréhos nadarmo čekala!

Velký Bože, svatý Jene,
prosím tebe poníženě,
oznam ty mi sám,
za koho se vdám!
Trávo, trávo zelená,
popaměti pletená,
pověz ty mně pouhou pravdu,
za koho se vdávat budu?

Napiš svůj názor.

Proč se některým bylinám říká, že jsou čarovné?

...

Využívají se byliny i dnes? Kde a na co?

...

V jaké době se zaříkávalo?

(Zaříkávat znamená říkat podobná zaříkávadla při používání léčivých bylin a léčbě nemocných)

...

Jak působí kouzlo, se dozvíš v následující ukázce.

Očarovaný milý

Co to máš, děvečko,
co to máš za krásu?
Když na tě pohlédnu,
celý se zatřasu!

Co to máš, děvečko,
co to máš za líce?
Když na tě pohlédnu,
zabolí mě srdce!

Co to máš, děvečko,
co to máš za ruce?
Když na tě pohlédnu,
zabolí mě srdce!

Co to máš, děvečko,
co to máš za ruce?
Když za tebou přijdu,
domů se mně nechce!

Jak se říká dnes očarovaným chlapcům, kteří se chovají jako hoch v ukázce?

....

Jaká je podle tebe láska?

...

Znáš knihy o kouzelnících, čarodějnicích nebo o kouzlech? Vzpomínáš si na nejslavnějšího čaroděje, jehož příběhy byly zfilmovány? Napiš jméno autora a název knihy. Pokud nevíš, pomůže ti internet.

...

Pokud jsi úkoly zvládl(a), zasloužíš pochvalu.

Zdroje:

Český rok v pohádkách, písních, hrách a tancích, říkadlech a hádankách - Léto

Autor: Karel Plicka, František Volf

Ilustrace: Karel Svolinský

Nakladatelství: Odeon v Praze roku 1979

13/41 01-055-79